

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Ion GUZUN

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocata Bîrcă Ludmila în numele inculpaților și avocata Andriuța Violeta în numele lui Muntean Rustam, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2022, în cauza penală privind-i pe

MUNTEAN Rustam XXXXX, născut la
XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX;
OPREA Alexandr XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.06.2021 - 29.06.2021;

Instanța de apel: 10.08.2021 - 15.03.2022;

Instanța de recurs: 19.07.2022 - 19.10.2022.

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 29 iunie 2021, *cauza fiind examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală* **Muntean Rustam** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 2 (doi) ani și 4 (patru) luni ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Tot el a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa de 1 (un) an și 6 (șase) luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, lui Muntean Rustam i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 2 (doi) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Oprea Alexandr a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal și a fost condamnat în baza acestei legi, la pedeapsa de 2 (doi) ani și 4 (patru) luni închisoare, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Tot el a mai fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal și condamnat în baza acestei legi, la pedeapsa de 1 (un) an și 6 (șase) luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, lui Oprea Alexandr i s-a stabilit pedeapsă definitivă de 2 (doi) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a anulat condamnarea cu suspendarea executării pedepsei stabilite prin Sentința din 10 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia și conform art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor, lui Oprea Alexandr i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 6 (șase) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a admis acțiunea civilă și s-a încasat solidar din contul inculpaților în beneficiul părții civile Ianac Igor, suma de 5000 lei (cinci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Muntean Rustam pe data de 21 mai 2021, în jurul orei 23:50, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, prin înțelegere prealabilă, împreună și de comun acord cu Oprea Alexandr, aflându-se în scara XXXXX al blocului de locuit, amplasat pe XXXXX, aplicând violența nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei față de Slabari Serghei, în mod deschis i-au sustras o geantă bărbătească de culoare neagră din piele, în valoare de 2300 lei, în care erau 2 pachete de țigări (heets pentru IQOS) în valoare de 80 lei, după care, cu bunurile sustrase au părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate o daună în proporții considerabile în suma totală de 2380 lei.

Tot el, pe data de 21 mai 2021, în jurul orei 23:00, prin înțelegere prealabilă, împreună și de comun acord cu Oprea Alexandr, având intenția răpirii mijlocului de transport fără scop de însușire, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, aflându-se la intersecția XXXXX, au răpit automobilul de marca/model „Mercedes Ateg 815”, cu XXXXX, care era parcat fără supraveghere pe adresa sus nominalizată, în valoare de 173.097 lei, ce-i aparținea lui Ianac Igor, și cu automobilul răpit au părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate o daună în proporții considerabile. Ulterior, tot pe data de 21.05.2021, automobilul a fost găsit abandonat pe XXXXX.

Oprea Alexandr pe data de 21 mai 2021, în jurul orei 23:50, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, prin înțelegere prealabilă, împreună și de comun acord cu Muntean Rustam, aflându-se în scara XXXXX al blocului de locuit, amplasat pe XXXXX, aplicând violența nepericuloasă pentru viață și sănătatea persoanei față de Slabari Serghei, în mod deschis i-au sustras o geantă bărbătească de culoare neagră din piele, în valoare de 2300 lei, în care erau 2 pachete de țigări (heets pentru IQOS) în valoare de 80 lei, după care, cu bunurile sustrase a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate o daună în proporții considerabile în suma totală de 2380 lei.

Tot el, pe data de 21 mai 2021, în jurul orei 23:00, prin înțelegere prealabilă, împreună și de comun acord cu Muntean Rustam, având intenția răpirii mijlocului de transport fără scop de însușire, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor

sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, aflându-se la intersecția XXXXX, au răpit automobilul de marca/model „Mercedes Ateg 815”, cu XXXXX, care era parcat fără supraveghere pe adresa sus nominalizată, în valoare de 173.097 lei, ce-i aparține lui Ianac Igor, și cu automobilul răpit, au părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate o daună în proporții considerabile. Ulterior, tot pe data 21.05.2021, automobilul a fost găsit abandonat pe XXXXX.

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, *avocata Bîrcă Ludmila în interesele inculpaților a declarat apeluri împotriva sentinței*, prin care a solicitat casarea sentinței în partea ce ține de condamnarea lui Oprea Alexandr și Muntean Rustam în baza art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal cu rejudecarea cauzei și emiterea unei decizii de încetare a cauzei penale prin prisma prevederilor art. 109 Cod penal pe motivul împăcării părților. De asemenea, casarea sentinței în partea ce ține de aplicarea pedepsei lui Oprea Alexandr și Muntean Rustam în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e) f) Cod penal, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în conformitate cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și art. 70 alin (3) Cod penal să le fie stabilită o pedeapsă non privativă de libertate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe termen de probațiune, cu respingerea acțiunii civile înaintate de partea civilă Ianac Igor.

În susținerea poziției sale apelanta a menționat că corectarea și reeducarea inculpaților este posibilă cu aplicarea unei pedepse minime prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, respectiv o pedeapsă, echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială, raportat la art. 70 alin. (3¹), art. 84 alin. (1) și art. 85 alin. (1) Cod penal, în cazul săvârșirii infracțiunilor de către aceștia, având vârsta cuprinsă între 18 și 21 de ani.

La urmărirea penală și în cadrul instanței de fond, inculpații au recunoscut integral vina în comiterea infracțiunii, le pare rău de cele săvârșite, s-au căit sincer și regretă mult de cele întâmplate.

La data de 29.06.2021, inculpații au încheiat cu partea vătămată Ianac Igor un acord de împăcare prin care se confirmă că inculpații au achitat integral prejudiciul cauzat prin infracțiune, motiv din care partea vătămată Ianac Igor a scris o cerere în care solicita încetarea procesului penal în privința lui Oprea Alexandr și Muntean Rustam, învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, din motivul împăcării părților.

În scopul soluționării corecte a cauzei penale, cererea a fost expediată prin posta electronică la data de 29.06.2021, prin care s-a solicitat admiterea cererii, anexarea la materialele dosarului a acordurilor de împăcare încheiate între partea vătămată, inclusiv a cererilor privind încetarea procesului penal, cu emiterea unei încheieri judecătorești prin care să fie reluată cercetarea judecătorească în cauza penală de învinuire a lui Oprea Alexandr și Muntean Rustam, învinuiți în baza art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, cu fixarea unei noi ședințe de judecată în care să fie cercetate și

examinare probele anexate.

Astfel, în cererea depusă s-a menționat că în speță, au apărut noi circumstanțe, neexaminare în cadrul cercetării judecătorești, însă care pot avea o importanță deosebită pentru dosar și în final pot decide soarta inculpaților, cu emiterea unei hotărâri de încetare a cauzei penale în baza art. 109 Cod penal.

Menționează că, la reluarea cercetării judecătorești, în caz de neprezentare a părților la pronunțare, instanța numește o nouă dată pentru ședință, ce nu poate depăși termenul de 15 zile de la data stabilită pentru pronunțare, cu citarea părților și a persoanelor interesate. După terminarea cercetării judecătorești suplimentare, instanța ascultă din nou dezbaterile judiciare și oferă ultimul cuvânt inculpatului. Însă la pronunțarea sentinței instant de judecată nu a pus în discuție cererile vizate. În acest sens, instanța de fond urma să emită o sentință de încetare a cauzei penale pe art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal din motivele sus expuse în baza art. 109 Cod penal.

Apelanta a reiterat că, instanța de fond nu a individualizat pedeapsa inculpaților potrivit prevederilor art. 61, 75 Cod penal și a practicii judiciare constante, ce a dus la stabilirea unei pedepse neechitabile.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2022, apelurile avocatei Bîrcă Ludmila au fost admise, cu casarea parțială a sentinței în partea admiterii acțiunii civile depuse de către Ianac Igor și s-a pronunțat în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care acțiunea civilă privind încasarea pagubei morale depusă de Ianac Igor s-a respins ca fiind neîntemeiată.

În rest sentința s-a menținut fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpaților, cercetarea judecătorească s-a efectuat, la cererea inculpaților, cu respectarea dispozițiilor procesual-penale prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că, instanța de apel nu are temeiuri pentru reținerea unei alte situații de fapt, decât cea indicată în rechizitoriu și constatată de către prima instanță.

Instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, au dovedit fără echivoc vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) și 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal.

Instanța de apel a considerat că prima instanță la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpaților, a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Codul penal și anume de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acestora, de persoana fiecărui inculpat, de circumstanțele cauzei care atenuază și agravează

răspunderea lor, de condițiile de viață ale familiei acestora precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării fiecăruia inculpat.

Astfel, potrivit prevederilor art. 76 Cod penal, în privința lui Muntean Rustam s-a stabilit circumstanța atenuantă - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani. Conform art. 77 Cod penal, s-a stabilit circumstanța agravantă - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară.

Totodată, potrivit art. 76 Cod penal, în privința lui Oprea Alexandr s-a stabilit circumstanța atenuantă - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani. În conformitate cu art. 77 Cod penal, în privința inculpatului Oprea Alexandr nu s-au stabilit circumstanțe agravante.

Așa dar, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a persoanei inculpaților, urmărind în acest sens comportamentul lor în viața socială, precum și cel de înainte și după săvârșirea infracțiunilor incriminate, consideră că în coraport cu faptele comise, urmările prejudiciabile ale faptelor și persoana inculpaților, corijarea și reeducarea acestora este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, ținând cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedura penală.

Faptul că, inculpații au recunoscut vinovăția și s-au căit sincer de cele comise, au restituit paguba părții vătămate, nu constituie circumstanțe privind aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea fixată de prima instanță, or, acestea circumstanțe care au fost luate în considerație de către instanța de fond la individualizarea pedepsei aplicate inculpaților și grație cărora a beneficiat de reducerea pedepsei prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul invocat de partea apărării referitor la faptul că instanța de fond la stabilirea pedepsei, nu au ținut cont în deplină măsură de circumstanțele cauzei, personalitatea inculpaților, neluând în considerație că corectarea poate avea loc și fără privarea de libertate, fiind posibil de aplicat prevederile art. 90 Cod penal.

Instanța de apel a remarcat că, instituția suspendării condiționate a executării pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj acordat de lege infractorilor, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă. Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului la faza de urmărire penală și de judecare a cauzei, atitudinea față de infracțiunea comisă.

Analizând solicitarea avocatului în interesele inculpaților învinuiți în baza art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal privind încetarea procesului penal în temeiul art. 109 Cod penal, instanța de apel a considerat necesar de a o respinge.

Potrivit art. 109 alin.(1) Cod penal, Împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru *o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă*, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II–VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă *persoana nu*

are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani.

În conformitate cu art. 109 alin.(2) Cod penal, împăcarea este personală și produce efecte juridice din *momentul pornirii urmăririi penale și până la retragerea completului de judecată pentru deliberare.*

Instanța de apel a constatat că *prima condiție* este îndeplinită, or infracțiunea comisă se consideră mai puțin gravă și este prevăzută la capitolul II din Partea specială „infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei”. Respectiv, raportat la prevederile art. 109 Cod penal, legea penală permite încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților.

A doua condiție este că persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal ca rezultat al împăcării părților.

Studiind materialele cauzei și anume revindecarea inculpaților s-a atestat că, Muntean Rustam a fost condamnat la data de 01.03.2021 în baza art. 186 alin. (2) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de 150 ore muncă neremunerată în folosul comunității. Totodată, în anul 2020 în privința ultimului a fost încetat procesul penal pentru comiterea infracțiuni prevăzute de art. 192¹ alin. (2) Cod penal în legătură cu retragerea plângerii în urma împăcării cu partea vătămată. Tot în anul 2020 a fost încetat procesul penal în baza art. 187 Cod penal în legătură cu împăcarea părților.

Referitor la revindecarea inculpatului Oprea Alexandr s-a subliniat că pe data de 03.04.2019 a fost încetat procesul penal în baza art. 187 alin. (2) Cod penal în legătură cu împăcarea părților. Ultimul a mai fost condamnat la data de 10.09.2020 în baza art. 217¹ alin. (3), 322 alin. (2) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă pe termen de probă de 5 ani. Tot în anul 2020 în privința lui Oprea Alexandr a fost încetat procesul penal în baza art. 192¹ alin. (2) Cod penal în legătură cu retragerea plângerii în urma împăcării cu partea vătămată.

În urma celor menționate, instanța de apel a constatat că inculpații nu au întrunit condițiile prevăzute de art. 109 alin. (1) Cod penal și în acest sens s-a considerat imposibilă admiterea cererii privind împăcarea părților în instanța de apel. Conform prevederilor stipulate expres în art. 109 alin. (2) Cod penal, împăcarea, în timpul judecării cauzei, poate avea loc numai până la momentul când instanța de judecată se retrage pentru deliberare și adoptarea sentinței.

Dacă până la acest moment împăcarea nu a avut loc ea nu mai poate fi admisă la următoarele etape, prevăzute de căile de atac, deoarece în cadrul acestora se verifică temeinicia și legalitatea soluțiilor adoptate anterior.

Potrivit materialelor dosarului, în timpul judecării cauzei, cereri de împăcare din partea inculpaților ori a părții vătămate, nu au fost depuse și asupra acestei situații instanța de fond nu s-a pronunțat cu o careva concluzie din lipsă de temeii.

Din dosar rezultă că cererea de împăcare a fost întocmită la 29.06.2021, adică după retragerea completului de judecată pentru deliberare, ceea ce contravine prevederilor art. 109 Cod penal și împiedică procedurii de împăcare prevăzute de lege.

Cât privește acțiunea civilă depusă de către partea civilă Ianac Igor privind încasare de la ambii inculpați a prejudiciului moral în sumă de 5000 lei și care a fost admisă de către prima instanța, instanța de apel a constatat că, această acțiune a fost greșit admisă de către instanța de judecată. Deși prima instanța la soluționarea acțiunii civile în procesul penal a făcut referire la prevederile art. 2036 alin. (1) Cod civil, instanța de judecată nu a atras atenție că potrivit prevederilor legii prejudiciul moral se încasează doar în două cazuri: 1. când a fost cauzat prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale; 2. în alte cazuri prevăzute de lege.

Instanța de apel a reținut că, infracțiunea de răpire a mijlocului de transport în circumstanțele comise de inculpați, nu face parte din fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale ale părții vătămate, ce este direct îndreptată împotriva bunurilor materiale ultimului. Pentru încasarea prejudiciului moral, partea vătămată, cât și instanța de judecată nu au invocat prevederile altei legi (alte cazuri prevăzute de lege de încasare a prejudiciului moral), iar pe cale de consecință, s-a constatat că, acțiunea civilă în cadrul prezentului proces penal a fost admisă neîntemeiat, în lipsa unui cadru legal aplicabil.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocata Bîrcă Ludmila în numele inculpaților și avocata Andriuța Violeta în numele lui Muntean Rustam au atacat-o cu recursuri ordinare.

6.1 *Avocata Bîrcă Ludmila în numele lui Oprea Alexandr a înaintat recurs ordinar*, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10), 11), 13) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea în unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Oprea Alexandr Vitalii recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) și 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, art. 70 alin. (3¹) să-i fie stabilită o pedeapsă penală non privativă de liberate, cu aplicarea art. 90 Cod penal sau rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță și în temeiul art. 2 alin.(1), (3) al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, să fie încetat procesul penal de învinuire a lui Oprea Alexandr, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (2), lit. a) Cod penal sau încetarea procesului penal în baza art. 109 Cod penal în temeiul acordului de împăcare a părților, cu încetarea procesului penal în baza art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, iar în partea ce ține de condamnarea în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f), cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, art. 70 alin. (3¹) să-i fie stabilită o pedeapsă penală non privativă de liberate, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

În motivare recurenta a indicat că:

- în cadrul ședinței instanței de fond, inculpatul Oprea Alexandr a recunoscut integral vinovăția și a depus o cerere de examinare a cauzei penale în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală;
- inculpatul a înțeles caracterul ilegal al acțiunilor sale, fapt pentru care se căiește sincer de cele comise, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii prin recunoașterea integrală a vinovăției;
- inculpatul a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitorii, a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată prevăzută art. 364¹ Cod de procedură penală;
- inculpatul a încheiat cu partea vătămată Ianac Igor un acord de împăcare prin care se confirmă că inculpatul a achitat integral prejudicial cauzat prin infracțiune părții vătămate, motiv din care partea vătămată Ianac Igor a scris o cerere în care solicita încetarea procesului penal în privința lui Oprea Alexandr, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, din motivul împăcării părților;
- în scopul soluționării corecte a cauzei penale, cererea a fost expediată prin posta electronică la data de 29.06.2021, prin care s-a solicitat admiterea cererii, anexarea la materialul dosarului a acordului de împăcare încheiate între partea vătămată, inclusiv cererea privind încetarea procesului penal, cu emiterea unei încheieri judecătorești prin care să fie reluată cercetarea judecătorească în cauza penală de învinuire a lui Oprea Alexandr, învinuit în baza art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, cu fixarea unei noi ședințe de judecată în care să fie cercetate și examinate probele anexate;
- au apărut noi circumstanțe, neexaminată în cadrul cercetării judecătorești, ce permit aplicarea art. 109 Cod penal;
- prima instanță și instanța de apel nu au individualizat pedeapsa potrivit prevederilor art. 61, 75 Cod penal și a practicii judiciare constante, ce a dus la stabilirea unei pedepse neechitabile;
- consideră că scopul corectării și reeducării poate fi atins și fără izolarea inculpatului de societate, fiind posibil de a stabili în privința acestuia o pedeapsa penală sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art. 90 Cod penal;
- potrivit prevederilor art. 90¹ Cod penal în cazul în care instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de personalitatea vinovatului, ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute întreaga pedeapsă cu închisoare în penitenciar, aceasta poate dispune suspendarea parțială a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând în hotărâre perioada de executare a pedepsei în închisoare și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă, precum și motivele condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei;
- se atestă că infracțiunea imputată inculpatului cade sub incidența Legii cu privire la amnistie, inculpatul în prezența avocatului la data de 07.02.2022 când a fost reținut a scris o cerere prin care și-a confirmat acordul cu privire la aplicarea în privința sa a prevederilor Legii privind amnistia;

- în privința inculpatului nu se întrunesc careva din interdicțiile stabilite în mod enumerativ și exhaustiv la art. 6 din Legea 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia.

6.2 *Avocata Bîrcă Ludmila în numele lui Muntean Rustam a depus recurs ordinar*, prin care a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10), 11), 13) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei în partea ce ține de aplicarea pedepsei lui Muntean Rustam, rejudecarea cauzei și pronunțarea în partea dată a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Muntean Rustam recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) și 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, art. 70 alin. (3¹) să-i fie stabilită o pedeapsă penală non privativă de liberate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, în baza art. 90 Cod penal sau rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță și în temeiul art. 2 alin. (1), (3) al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, să fie încetat procesul penal de învinuire a lui Muntean Rustam în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (2), lit. a) Cod penal sau încetarea procesului penal în baza art. 109 CP în temeiul acordului de împăcare a părților, cu încetarea procesului penal în baza art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, iar în partea ce ține de condamnarea în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f), cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, art. 70 alin. (3) să-i fie stabilită o pedeapsă penală non privativă de liberate, cu aplicarea art. 90 Cod penal.

În motivare recurenta a invocat aceleași motive indicate în recursul său în numele lui Oprea Alexandr.

6.3 *Avocata Andriuța Violeta în numele lui Muntean Rustam a depus recurs ordinar*, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivare recurentul a indicat că:

- corectarea și reeducarea lui Muntean Rustam este posibilă cu aplicarea unei pedepse minime prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, respectiv o pedeapsă, echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială, raportat la art. 70 alin. (3¹), 84 alin. (1) și 85 alin. (1) Cod penal, în cazul săvârșirii infracțiunilor de către aceștia, având vârsta cuprinsă între 18 și 21 de ani;

- cauza penală a fost examinată în procedură simplificată iar la urmărirea penală și în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, Muntean Rustam a recunoscut vina în comiterea infracțiunii;

- la data de 29.06.2021 Oprea Alexandr și Muntean Rustam au încheiat cu partea vătămată un acord de împăcare prin care se confirmă că inculpații au achitat integral prejudiciul cauzat prin infracțiune, motiv din care partea vătămată a scris o cerere în care solicită încetarea procesului penal în privința lui Oprea Alexandr și Muntean

Rustam, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, din motivul împăcării părților;

- la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a luat în considerație gradul infracțiunii comise, împrejurările în care a fost consumată infracțiunea, personalitatea inculpatului, dar și prezența circumstanțelor atenuante - recunoașterea vinovăției, căința sinceră și restituirea pagubei cauzate părții civile;

- consideră că scopul corectării și reeducării poate fi atins și fără izolarea inculpaților de societate, fiind posibil de a stabili în privința acestora o pedeapsa penală sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art. 90 Cod penal.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor ordinare, menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.*

Din textul recursurilor declarate se constată că s-au invocat temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10), 11), 13) Cod de procedură penală și critică soluția instanței de apel în latura pedepsei.

Analizând textul recursurilor, se reține că, recurenții nu au concretizat care din temeiurile pct. 6) le pun la baza cererilor de recurs și prin ce se confirmă aceste temeiuri, iar alegerea din oficiu de către instanța de recurs a unui temei din cele 5 menționate de legislator este inadmisibilă și prin urmare, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea cauzei în ordine de recurs ordinar.

Referitor la temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, invocat de recurente, Colegiul penal menționează că, sub aspectul situației de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*” se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (*persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea*).

La caz, Oprea Alexandr și Muntean Rustam au recunoscut vina în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) și 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, cu examinarea cauzei în procedura simplificată conform prevederilor art. 364¹

Cod penal, astfel temeiul prevăzut la pct. 8) a fost invocat formal, or recurențele nu au obiecții față de încadrarea juridică a infracțiunilor.

Cât ține de stabilirea pedepsei în coraport cu acțiunile comise de inculpați, în motivarea recursurilor s-a indicat temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, menționând că, *pedeapsa aplicată de instanța de apel este prea aspră*. Și acest temei este unul declarativ, deoarece în urma examinării materialelor cauzei și a conținutului deciziei instanței de apel, se constată că, instanța de apel corect și-a motivat soluția privind aplicarea pedepsei și modul de executare a acesteia, a ținut cont de prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal și totodată a ținut cont și de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale prevăzute de art. 75 Cod penal, luând în considerație gravitatea infracțiunii săvârșite – mai puțin gravă, comportamentul inculpaților în cadrul judecării (recunoașterea vinovăției), anterior au fost atras la răspundere penală pentru infracțiuni similare și recuperarea prejudiciului față de partea vătămată Ianac Igor.

În același timp se constată faptul că nemijlocit solicitările recurențelor sunt divergente, deoarece solicită: a) aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei potrivit art. 90 Cod penal ori, b) aplicarea amnistiei ori, c) aplicare prevederilor art. 109 Cod penal, cu încetarea procesului penal la infracțiunea prevăzută de art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal.

În spiritul art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

Față de lucrul judecat de către instanța de apel, Colegiul consideră că o atare modalitate de individualizare a pedepsei corespunde exigențelor legii penale, iar pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 2 ani 6 luni (pentru fiecare inculpat), cu executare în penitenciar de tip semiînchis, este echitabilă, raportată la scopul urmărit de legislator în art. 61 Cod penal, care-i va descuraja pe Oprea Alexandr și Muntean Rustam de a comite pe viitor alte fapte infracționale.

Solicitarea de suspendare condiționată a executării pedepselor, conform recursurilor ordinare nu a fost argumentată, și nici nu se indică de ce instanța de recurs ar trebui să se implice în schimbarea ei, motiv pentru care, se respinge solicitarea dată.

În viziunea Colegiului penal, instanța de apel corect a respins cerința apărării cu privire la aplicarea în privința lui Oprea Alexandr și Muntean Rustam a prevederilor art. 90 Cod penal, or, raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei, și anume: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a

înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba cauzată, comportarea sinceră în cursul procesului. La caz, ambii inculpați au antecedente penale în prezența circumstanțelor atenuante și agravante, deși ambii au recunoscut vina în comiterea infracțiunilor și au restituit prejudiciul cauzat părții vătămate.

Suplimentar, se constată că recurențele fac trimitere la temeiurile de casare stipulate de art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, potrivit cărora *persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului ori a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege.*

Colegiul penal concluzionează că, acest temei pentru declararea recursurilor ordinare nu și-a găsit confirmare la examinare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată, prin urmare fiind una declarativă.

Din conținutul recursului declarat, se reține că, recurențele invocă și temeiul de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 13) Cod de procedură penală, potrivit căruia *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului.*

Colegiul penal evidențiază că, în esență, criticele părții apărării se axează pe ideea că a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului și anume - Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Însă, verificând alegațiile recurențelor, în raport cu actele cauzei, Colegiul conchide că și acestea sunt neîntemeiate.

Prin urmare, chestiunea abordată, odată apărută după pronunțarea deciziei de către instanța de apel, care, împreună cu sentința au devenit definitive și executorii în virtutea prevederilor art. 415 alin. (3), 466 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (5) Cod de procedură penală, nu cade sub incidența procedurii de recurs ordinar, neconstituind erori de drept comise de instanțele de fond și de apel care urmează a fi reparate pe această cale de atac.

Ori, conform art. 65 alin. (3) pct. 1) Cod de procedură penală, persoana în privința căreia sentința a devenit definitivă se numește condamnat, dacă sentința este de condamnare, iar aplicarea actului de amnistie față de persoana condamnată, a cărei sentință a devenit definitivă și executorie, se soluționează, deja, la etapa executării pedepsei, în corespundere cu prevederile art. 469 alin. (1) pct. 15) - 472 Cod de procedură penală.

Privitor la solicitarea aplicării prevederilor art. 109 Cod penal, Colegiul penal menționează că instanța de apel a argumentat detaliat respingerea aplicării prevederilor art. 109 Cod penal, din motivul neîndeplinirii condițiilor stipulate în prezentul articol, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la **pct. 4-5**, soluție pe care instanța de recurs o însușește pe deplin.

În acest punct de analiză, Colegiul consideră necesar de a face trimitere și la jurisprudența constantă a Curții Europene, prin care s-a statuat cu titlul de principiu că,

în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art. 6 din Convenție. (*cauza Bachowski v. Polonia din 02.11.2010*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurente, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpaților pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din recursurile înaintate nu și-au găsit confirmare.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocata Bîrcă Ludmila în numele inculpaților și avocata Andriuța Violeta în numele lui Muntean Rustam, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2022, în cauza penală privindu-i pe MUNTEAN Rustam XXXXX și OPREA Alexandr XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 noiembrie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN